

Gäller för: Avdelning 23 NÄL

Innehållsansvar: Linda Angel, (linla), Barnsjuksköterska

Godkänd av: Magdalena Åberg, (magst), Verksamhetschef

Giltig från: 2026-03-13

Giltig till: 2028-03-13

Septumplastik – omvårdnadsrutin för barn och ungdomar

Målgrupp: Sjuksköterskor, barnsköterskor och undersköterskor på avdelning 23

Vid inskrivning dagen innan operation

Inskrivning dagen innan operation sker ibland, framför allt när patienten och dennes anhöriga behöver få informationen till sig via tolksamtal. Efter att informationen givits och andra förberedelser är gjorda går patienten i regel hem på permission för att sedan komma åter på operationsdagens morgon.

- Inskrivning i Melior och Elvis.
- Skriv ut ID-armband samt 4–6 patientetiketter från Elvis, sätt dessa på en operationsmapp.
- Bedömning av narkosläkare sker på operation. Tid för detta anges i pärmen ”Planerade inläggningar”.
- Informera om förloppet fram till utskrivning.
- Informera om dusch och hårtvätt enligt rutin.
- Informera om preoperativ fasta. För patienter upp till 16 år; se Område II:s PM ”Fasta inför planerad kirurg, barn”. För patienter från 16 år; se Område II:s PM ”Fasta inför planerad kirurgi, vuxna”.
- Sätt pvk, emla minst 1–1,5 timma innan. Eventuella ordinerade prover tas i samband med pvk-sättning.
- Pvk:n kan med fördel sitta kvar när patienten går hem på permission, detta efter noggrann information till patient och anhörig kring hantering av pvk. I de fall där osäkerhet kring familjens förståelse för detta finns, får infart i stället sättas på operationsdagen.

Vid inskrivning på operationsdagen samt förberedelser operationsdagen

De patienter som skrivs in på operationsdagen skall anhörig ha ringt avdelningen kvällen innan operation, dels för att veta vilken tid de skall komma till avdelningen, dels för att få information kring preoperativ dusch på operationsdagens morgon, fasta, smycken etcetera.

Före operation:

- Inskrivning i Melior och Elvis
- Skriv ut ID-armband samt 4–6 patientetiketter från Elvis, sätt dessa på en operationsmapp.
- Tempkontroll
- Sätt pvk. Patienten skall vara emlad hemifrån. Om eventuella ordinerade prover inte är tagna tas de i samband med detta.
- Id-band sätts på.
- Märk patientsängen med en namnetikett samt skicka med extra etiketter till operation. Se till att sänggrindar och hävert är monterade på sängen.
- Sätt upp håret i en fläta på barn och ungdomar med långt hår
- Premedicinering enligt ordination- se anestesianteckning i Orbit. Har patienten sederats med Midazolam ska hon/han åtföljas av sjuksköterska till operation.
- Fyll i checklistan i Orbit.
- Bedömning av narkosläkare sker på operation i samband med ingreppet.

Efter operation:

- Kontrollera givna infusioner och mediciner och fortsatta ordinationer i Orbit samt om patienten har kissat, blött eller kräkts.
- Använd vätskelista och notera vätskeintag samt första urinportionen efter operationen.
- Ta även in VAS-skalan och smärtskatta direkt vid ankomsten till avdelningen och sedan kontinuerligt.
- Patienten skall hållas under uppsyn under operationsdygnet.
- Patienten får börja dricka/äta då han/hon är vaken och mår bra.
- Patienten upplever oftast mer obehag än smärta i näsan eftersom näsan ofta är helt täppt. Detta beror på att man för att stabilisera nässkiljeväggen i sitt nya läge lagt in plastskivor, rör och

tamponader. Patienten kan få lite rinnsnuva, och kan försiktigt snyta sig.

- Rören kan täppas till. Vid behov spolras rören med NaCl. Hemma kan patienten blanda till egen koksalt: 1 tsk salt och ½ liter vatten.
- Ge regelbunden smärtlindring enligt ordination och /eller enligt PM Generella post-operativa ordinationer
- Ge antiemetika vid behov, se PM Generella postoperativa ordinationer.
- PM ”Generella postoperativa ordinationer” gäller första postoperativa dygnet.

Dagen efter operation:

- Morgontemp och smärtstillande så tidigt som möjligt.
- Plastsdivor och rör **får ej röras, utan skall sitta kvar till återbesöket** efter ca 10 dagar. Tamponaderna avlägsnas i regel av läkaren vid utskrivningen, alternativt vid återbesöket.
- Det går bra att duscha och tvätta sig utan att särskilt skydda näsan.
- Patienten får gå till lekterapi/skola om allmäntillståndet så medger.
- Utskrivning sker på förmiddagen om patientens tillstånd så tillåter.
- Till de som behöver ordnas intyg för vård av barn samt recept på smärtstillande under rondan med önh-läkare.

Övrigt:

- Efter att plastsdivor och rör avlägsnats avtar besvären med nästäppa och rinnsnuva successivt.
- Först 2–3 månader efter operationen kan resultatet säkert bedömas.
- Fysisk ansträngning samt aktiviteter där näsan kan stötas till ska undvikas under de närmsta veckorna eftersom nässkiljeväggen inte är helt stabil förrän efter 3–4 veckor efter operationen.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Avdelning 23 NÄL

Innehållsansvar: Linda Angel, (linla), Barnsjuksköterska

Godkänd av: Magdalena Åberg, (magst), Verksamhetschef

Dokument-ID: NU10035-986315719-227

Version: 6.0

Giltig från: 2026-03-13

Giltig till: 2028-03-13